

БҮГІНГІНІҢ БАСТАҚЫРЫНЫ

ҚАЗАҚСТАН – ТӘЖІРИБЕЛІ БІТІМГЕР

Қазақстан егемендігінің 30 жылды ішінде үзақ жолдан өтті. Осы кезең аралығында еліміз экономикалық дамуда, тұрақтылықты, егемендікті нығайтуда зор жетістікке жетіп, халықаралық аренада Қазақстан брендіне деген зор құрмет қалыптастыруды. Бүгінде еліміз 2025 жылды және одан әрі қарай Қазақстанның әлемдегі ең дамыған мемлекеттердің біріне айналдыруды мұрат еткен тұжырымдама жасап отыр. Ресей, Қытай және Орталық Азия арасында стратегиялық маңызды позицияға ие бола отырып, Қазақстан өз дамуының ауқымды стратегиясын өзірлеу қажеттігін үғынды. Сайып келгенде, Қазақстанның да, басқа мемлекеттердің де жалғыз мақсаты – келер үрпаққа қауіпсіз, ядросыз әлем қалдыру.

(Соңы 3-бетте)

СҮЙІНШІ!

БАЙҚАУ! БАЙҚАУ!

«ЗАҢ» Медиа-корпорациясы ЖШС, республикалық «ЗАҢ газеті» басылымының мұрындық болуымен өтетін Кемел Тоқаев атындағы детектив шығармалар байқауы биыл да жалғасын табады. Бесінші рет үй-ымдастырылып отырган додага Қызылорда облысының әкімдігі қолдау көрсетпек. Бұйыртса биылғы жүлдегерлерді қазан айының соңына қарай қасиетті Сыр елінде марапаттаймыз.

БАЙҚАУДЫ ӨТКІЗУДІҚ МАҚСАТЫ:

- детектив жанрының атасы Кемел Тоқаевтан кейін кенжелеп қалған жанрды жандандыру;
- детектив шығармалар жазуға деген көшіліктің ынгасын ояту;
- шытырман шығармаға қызығушылықты арттыру;
- осы жанрдың көмегімен құқық қорғау, сот, адвокаттық салада еңбек етіп жүрген мамандардың еңбегін дәріптеу.

БАЙҚАУҒА КІМДЕР ҚАТЫСА АЛАДЫ?

Соңғы үш жылда осы байқауға қатысып, бас жүлде мен бірінші орын алған адамдар байқауға қатыстырылмайды. Басқа үміткерлердің бақ сынауына толық мүмкіндігі бар.

Үміткерлер шығармасын zangazet@mail.ru ел. поштасына немесе Алматы қаласы, Достық мұхамедов көшесі 68Б мекенжайына «Байқауға!» деген белгімен жолдай алады.

Байқауға жіберілген материал көлемі A4 форматында 14-ширифтten жазылғанда 10 беттен аспауы керек. Шығармалар осы жылды 30 қыркүйекке дейін қабылданады. Белгіленген мерзімнен кешігіп келген еңбектер байқауға қатыстырылмайды. Материалдар «ЗАҢ газетінде» және zanmedia.kz сайтында жарияланып тұрады. Сондай-ак, детектив жанрының таланттарына сай келмейтін шығармалар қазылар назарына ұсылылмайды.

ЖҰЛДЕ ҚОРЫ ҚАНДАЙ?

Байқаудың бас жүлдесі – біреу, 1-орын – біреу, 2-орын – екеу, 3-орын – үшеш және бес ынталандыру сыйнығы қарастырылып отыр.

Биылды жылдың бір ерекшелігі – оқырманның дауысына (дауыс онлайн жағдайда беріледі) ен көп ие болған үміткерге бірінші орынға тән дәрежеде жүлде тағайындалады. Сонымен бірге, жазуға қабілеті бар студент жастарды, жоғары сынып оқушыларын ынталандыру мақсатында да арнайы жүлде белгіленіп отыр.

Ал, құрметті оқырман!
БАЙҚАУҒА ҚАТЫСЫП, БАҚ СЫНАҢЫЗ!
ІСКЕ СӘТ!

КОЗҚАРАС

ҚОҒАМДЫҚ КЕЛІСІМ БАР ЖЕРДЕ ТҰРАҚТЫЛЫҚ БАР

Қоғамдық келісім ортағасырдан жаңа заманға өту кезеңіндегі негізгі саяси ойдың өзегі болды. Ең алдымен мемлекет пен қоғам арасындағы келісім тұжырымдамасы ретінде көрініс тапқан бұл ой кейін қоғамдағы аймақтарын анықтауға тікелей ықпал етті десек артық айтқандақы болмас.

Қоғамдық келісімнің негізгі өзегі қоғам мүшелерінің және тұрлі әлеуметтік топтардың өзара ымыраға келуі. Бұл тұжырымдамаңың дамуына әлемдік саяси-философиялық ойдың арқауы болған Гоббс, Руссо, Локк, Монтескье сынды гұламалардың ықпалы тиід. Жалпы, қоғамдық келісім тұжырымдамасы заманау қоғамның негізі, мемлекеттік құрылыштың айқындастырылған маңызды көрсеткіш. Қоғам деген компромисс – яғни, өзара ымыраға келу, келісу. Келісім болмаса қоғамнан маза кетіп, мемлекет тұрақтылығынан айырылады. Қазіргі заман бұрынғыдай монархия заманы емес. Монархия тұсындағы ен озекті мәселе білік пен адам, қоғам мүдделері арасында баланс таба болса, бүгінгі күні қоғам мен мемлекеттің құрылышы алде кайда күрделі. Манызды қоғамдық мәселелерді шешу үшін мемлекет алдында тұрған негізгі мақсат тұрақтылықты азаматтық қоғам институттары арқылы қамтамасыз ету болып табылады. Бұл азаматтық қоғам санамен бірге

өзегі азаматтардың тәуелсіздігі. Азамат мемлекеттің мүдделес болған жағдайдаға ғана мемлекет гүлденеді. Мемлекеттің дамуына мүдделі азамат қоғамның негізгі құраушы күші.

Елімізде соңғы жылдары айқындалып келе жаткан негізгі тренд қоғамдық келісімде этносаралық татулық тұжырымдамасынан азаматтық тұжырымдамаға өзгеру, ойысуы. Шын мәнінде соңғы жылдарды болып жатқан өзгерістер қоғамдық құрылыштың негізгі өзегі азаматтық идентификация қарай бұры қажеттілігінен туындағы деуге толық негіз бар. Қоғамдық қатынастардағы негізгі бірлік этникалық негізге емес, азаматтық идентификация қарай ойысуында көп сыр жатыр. Қазак ежелден инклиновит қоғам. Тұрлі ұлттар мен ұлстардың тату өмір сүруі тен құқықтық, өзара сыйластықтың әттікесінде ғана орын алуы мүмкін екендігі белгілі. Қазақстан басшылығы тәуелсіздік алған ең алғашы жылдардан бастап этносаралық татулық мәселе сінімінде жіті назар аударып келеді. «Мен» және «өзеге» деген тұжырымдама Қазақстан жағдайында үлкен «Біз» тұжырымдамасына орын берді. Бұл Қазақстанның тұрлі этникалық көліспеушіліктерден, ішкі қактығыстардан аман алып калуға тікелей әсер етті десек артық айтқандақы болмас.

(Соңы 5-бетте)

СҮХБАТ

Ләззат БИСЕНОВА, Ақтөбе облыстық мамандандырылған ауданаралық әкімшілік сотының төрагасы:

«ӘДІЛ ТӨРЕЛІК – АБЫРОЙ ӨЛШЕМІ»

– Ләззат Мырзалиқзызы, әңгімеміздің сот саласындағы соңғы жылдарда орын алғын жатқан жаңа әділдік жаңалықтардан бастасақ. Өткен жылдың 1 шілдесінде қолданысқа енгізілді. Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекс көлданысқа енгізіліп, сот жүйесінде сот ісін жүргізуін жана бір тың формасы пайдаланылды.

– Расында да, 2021 жылдың 1 шілдесінде еліміздің тарихында айтулы оқиға орын алды. Бұл күні 2020 жылды 29 маусымда қабылданған Әкімшілік рәсімдік-процестік кодекс көлданысқа енгізіліп, сот жүйесінде сот ісін жүргізуін жана бір тың формасы пайдаланылды.

Бұл реформа Мемлекет басшысының 2019 жылдың 2 қыркүйектегі жолдауында «біздің ортақ міндеттіміз – азаматтардың барлық сындарлы сауалдарына жедел және тиімді жауп беретін «Халық үнінен құлак асатын мемлекет» тұжырымдамасын жүзеге асыру» деген иғілікті бастамаларын тұындаған еді. Жаңа кодекстік шындығында халықта тигізген ықпалы акырындан болса да көзірті таңда көріне бастады.

(Соңы 5-бетте)

Кез келген зайырлы елдің даму бағыттарын белгілейтін басты құжаты – Ата Заңы. Тәуелсіздікке қол жеткізгеннен кейін бүкіл халықтық референдумда кең байтақ Қазақстанның көп ұлтты халқы өзінің егемендік құқығын барша әлемге паш етіп, көптеген елдермен терезесі тең, іргетасы мықты демократиялық жолмен дамып келе жатқан мемлекет екендігін танытты. Сейтіп, 1995 жылдың 30 тамызында Ата Заң омірге келді.

Тоғыз бөлім мен тоқсан сегіз баптан тұратын Ата Заңның алғашқы бабы: «Қазақстан Республикасы өзін демократиялық, зайырлы, құқықтық мемлекет ретінде орнықтырады, оның ең қымбат қазынасы – адам және адамның өмірі, құқықтары мен бостандықтары» – деп басталады. Бұл мемлекетімізде адам мен оның өмірі, құқықтары мен бостандықтарының ете жоғары дәрежедегі құндылық ретінде бағаланатындығының айқын дәлелі.

Еліміздің Ата Заңы халқымыздың

«ЕҢ ҚЫМБАТ ҚАЗЫНА – АДАМ»

дербес ел болуды армандаған, мұддесін заң тілінде айшықтаған, жер шарына, адамзат ғаламында «Қазақстан» деген мемлекет бар екенін паш еткен ерекше құжат. Ата Заңымыздың өзгешелігі Казакстан Республикасының тәуелсіз дамуының мемлекеттік тұғырын, басқару тәсілін, билік тармактарын бекітіп, «байырғы қазақ жерінде мемлекет құрылғанын» жария етті. Конституция бізге, адамдық қадір-қасиетімізге қол сұғылмауына, тіліміз бен дініміздің дамуына, ар-ождан бостандығын корғауға, адаптациялық мемлекеттің тапқан мүлкіміз бен меншігімізді сактауға кепілдік береді.

Еліміздің осы негізгі заны уақыттыңынан сүрінбей өтті. Оның негізгі қағидалары барлық халықаралық стандарттарға сай келіп, қоғам мен мемлекетті дамытудың осы кезеңдердегі ең жетілдірілген үрдістерімен үйлесім тапты. Мемлекеттің тәуелсіздігін нығайту және экономикалық реформаларды жүргізуін басты құралына айналған бұл Ата Заң адамдардың барлық азаматтық құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз ете отырып, олардың өздерінің мемлекеттің сенімді қорғауында екенін терен сезінулеріне жағдай туғызыды. Осы арқылы қазірде бүкіл қылмыстық-құқықтық саясатты ізгілендіру үрлісі де жүзеге асырылуда.

дісі де жүзеге асырылуда.
Жалпы, Конституция еліміздің ең

маңызды саяси-құқықтық құжаты болып табылады. Бұл өмір сыйнынан етіп өзінің өміршендердің дәлелдеді. Тәуелсіз еліміздің негізгі заңы, халқымыздың құқықтық мәдениетінің негізін қалаған, қоғамымыздың одан әрі даму деңгейіне сәйкес келетін құқықтық гуманитарлық тұжырымдамасы бола білді. Сөйтіп, Конституциямыз еліміздің бүкіл нормативтік құқықтық базасын қамтамасыз етіп мемлекеттік билік органдарының, басқару құрылымдарының, жеке азаматтардың қызметін заң аясында жүзеге асыруына негіз қалады. Казір қоғамымыздың барлық құқықтық міндеттер осы негізгі заң – Конституцияарқылы жүзеге асула. Калыптаскан тур-

арқылы жүзеге асуда. Қалыптасқан тұрлі қарым-қатынастар осы Конституция арқылы реттеліп отырады. Мұнда мемлекеттік органдар қызметінің бірынғай жүйесін қамтамасыз ету ерекше маңызды ие. Бұл негізгі заңымыздың ең басты талабы.

«Бірлік бар жерде тірлік бар», демекші бұл дүниеде тату-тәтті тіршілікке, ынтымаққа жетер ештеңе жоқ. Демократиялық құқықтық мемлекет күру жолындағы Конституцияның өміршешен болатындығы ешқашан да күмән тузығындағы Еліміздің зандарын өмірге сек дейімдіз.

Корыта айтқанда, Қазақстан халқының бірлігіне жол бастаған Ата Занда бекітілген республикамыздың тұғырлы қағидаттары бүгінде өзінің өміршендігін дәлелдеді. Қазақстанның халықаралық қоғамдастықта лайықты орын алып, биік белеске көтерілгені осының айғағы. Әрбір қазақстандық келешекке керуен тартқан мемлекетіміздің тұрақты дамуының кепілі. Конституцияның мемлекет пен қоғам үшін ғана емес, өзінің жеке басы мен отбасы үшін де маңыздылығын терек сезінеді.

**А.МИЗАНБАЕВ,
Жалагаш аудандық сотының
төрағасы**

ҚҰҚЫҚТЫҚ САУАТ

Қазақстанның колданыстағы заңна-
масына енгізілген түзетулерге байла-
нысты тіркелген және қызметтің жүзеге
асыратын үй-жайлар (пәтерлер) меншік
иелерінің кооперативтері, пәтерлер,
тұрғын емес үй-жайлар меншік ие-
лерінің тұтыну кооперативтері, тұтыну
кооперативтері көппәтерлі тұрғын үйді
басқару жөніндегі қызметті 2022 жылғы
1 шілдеге дейін жүзеге асырады.

Тиісінше осы мерзім аяқталғаннан кейін жоғарыда аталған заңды тұлғалар таратуға байланысты қызметін токтату ресурсының ойына көрсетілді.

Бұл ретте 2022 жылғы 1 шілдеге дейінгі мерзімде үй-жайлар меншік иелерінің кооперативтері, пәтерлер, тұрғын емес үй-жайлар меншік иелерінің тұтыну кооперативтері, көп-пәтерлі тұрғын үйді, кондоминиум объектісінің ортақ мұлкін салуға, күтіп-ұстауға және пайдалануға байланысты барлық қолда бар құжатты қабылдау-тапсыру актісі бойынша көппәтерлі тұрғын үй кеңесіне беруге, қабылдау-тапсыру актісіне қол қойылғаннан кейін ҚР заңнамасында айқындалған тәртіппен таратуды жүргізу-

Бүгінгі күні Ақмола облысының ау-
мағында 100 үй-жай (пәтер) иелерінің

кооператив тіркелген.

Осыған байланысты, «Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» ҚР заңымен, Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексімен және мемлекеттік қызмет көрсету қағидаларымен регламенттелген заңды тұлғаның қызметін тоқтату тәртібін

Бірінші кезекте мұліктің меншік иесі немесе үәкілетті тұлға заңды тұлға-

МЕНШІК ИЕЛЕРІНІҢ КООПЕРАТИВТЕРИ ТАРАТЫЛУФА ЖАТАДЫ

ны тарату туралы шешім қабылдайды.

Бұдан әрі заңды тұлғаның мүлкін меншіктенүші немесе заңды тұлғаны тарату туралы шешім қабылдаған орған тарату комиссиясын құрады және ҚР Азаматтық кодексіне сәйкес тарату төртібі мен мерзімін белгілейді.

Тарату комиссиясы құрылған кездең бастап оған заңды тұлғаның мүлкін және істерін басқару жөніндегі өкілеттік ауысады. Тарату комиссиясы сotta таратылатын заңды тұлға атынан әрекет етеді.

Тарату комиссиясы заңды тұлғаны тарату, сондай-ақ, оның кредиторларының талаптарын мәлімдеу тәртібі мен мерзімі туралы акпаратты Қазақстан Республикасының барлық аумағына тараплатын мерзімді баспасөз басылымда-рында, яғни республикалық газеттерде

Шағымдарды жариялау мерзімі та-
рату туралы хабарландыру жарияланған
сөттен бастап екі айдан кем болмауы

Кредиторлардың наразылық білдіру мерзімі аяқталғаннан кейін тарату комиссиясы кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру, таратылған жағдайда мүлкіт пайдалану тәртібі сияқты жөн т.б. мәселелерді шешеді.

Содан кейін занды тұлға мүлкінің меншік иесі немесе тарату туралы шешім қабылдаған орган «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» КеАҚ-ның халыққа қызмет көрсету белгілерінің біріне немесе

«электронды үкіметтің» www.gov.kz веб-порталына төмендегі құжаттар жинағымен жүгінеді: заңды тұлғаның, филиалдың (өкілдіктің) қызметінің тоқтатылуын тіркеу туралы өтініш; заңды тұлға мүлкінің меншік иесінің немесе меншік иесі уәкілеттік берген органның, не заңды тұлғаның мөрімен бекітілген құрылтай құжаттарымен уәкілеттік берілген заңды тұлға органның шешімі; КР бүкіл аумағында таратылатын мерзімді баспасөз бағылымдарында заңды тұлғаны тарату,

Digitized by srujanika@gmail.com

Тіркеу алымын төлеуге қатысты ПИК қызметін тоқтатуды мемлекеттік тіркеу үшін алым мөлшерлемесі – 1 АЕК (2022 жылы 1 АЕК 3 063 теңге) заңды тұлғалардың орналасқан жері бойынша төленетінін атап өткіміз келді.

Тіркеуші орган заңды тұлғаны тарату туралы шешімді алғаннан кейін Қазақстан Республикасының заңнама-малық актілерінде белгіленген тарату тәртібінің сақталуын тексереді, заңды тұлғаны тарату туралы мәліметтерді Бизнес-сәйкестендіру номірлерінің улт-

тың тізліміне енгізеді.

«Заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу туралы» занның 16-бабына сәйкес тіркеуші орган занды тұлғаның таратылуын мемлекеттік тіркеу туралы өтініш қажетті құжаттарымен қоса берілген күннен кейінгі бес жұмыс күні ішінде занды тұлға қызметінің

Тоқтатылуын тіркейді.

Тоқтату жөнінде мәліметтер Бизнес-сәйкестендіру номірлерінің ұлттық тізіліміне енгізілгеннен кейін заңды тұлға өз қызметін тоқтатты деп есеп-

леді.
Г.АБСАМАТОВА,
Ақмола облысы Әділет
департаментінің тіркеу қызметі
саласындағы әдістемелік
қамтамасыз ету және бақылау
бөлімінің жетекші маманы

ПӘРМЕН

ЗАҢ АЛДЫНДА БӘРІ ТЕН

Әрбір адамның және азаматтың құқықтарының заң алдында тен болуы КР Конституциясымен көпілдендірілген.

Адам құқықтары дегеніміз – кез келген адамның өз ойын, мәсжатын, мүддесін заң аясында жүзеге асыру мүмкіндігі. Жалпы, адам құқықтары табиги және әлеуметтік болып екіге бөлінеді. Табиги құқыктарға адам тіршілігінен туындытын құқықтар кіреді. Яғни, адамның еркін омыртуы, онны бостандығына қол сұғылмауы т.б. Ал әлеуметтік құқық дегеніміз – адамның мемлекетпен өзара әрекеті процесінде пайда болатын құқықтар. Яғни, білім алу, енбек сту, азаматтық алу, сот әділдігіне жүгіну, еркін жүргілтүрү т.б.

Іске катысатын адамдардың құқықтары бар, оның ішінде іс материалдағы мен танысуга, олардан үздін қошімелер жаңыл алуға және қошімелер түсіруге, қарсылықтарын мәлімдеуге, дәлелдемелерді табыс етуге және оларды зерттеуге катысуга, іске катысатын басқа да тұлғаларға, қуәларға, сарапшылар мен мамандарға сұраптар көюг, етіншахттар, оның ішінде талап коюды қамтамасыз ету бойынша шаралар колдану туралы, дәлелдемелерді қамтамасыз ету бойынша, қосымша дәлелдемелерді талап ету туралы, тауластыру рәсімдерін колдану туралы, етіншахттар беруге және т.б. әрекеттер жасалынады.

КР азаматтық сот ісін жүргізу ту-

ралы заңнамасында берілген басқа да процесстік құқыктарды пайдалануға бәрі құқылы. Олар басқа адамдардың құқықтарын теріс пайдаланбай, олардың мүдделерін нұксан келтірмей, өздеріне тиесілі барлық процесстік құқыктарды адал пайдалануға тиis және істерді карау мен шешу мерзімдерін касақана созып жиберуге жол бермеуі керек.

Қылмыстық процеске катысушылар – қылмыстық кудалауды және сотта

айыптауды колдауды жүзеге асыра-

тын органдар мен адамдар, сондай-ақ,

қылмыстық іс бойынша іс жүргізу

кезінде өз құқыктары мен мүдделерін

немесе өздері өкілдік ететін құқыктар

мен мүдделерді қорғайтын тұлғалар:

прокурор (мемлекеттік айыптаушы), тергеуші, анықтау органдары, анықтаушы, құдікті, коргалуга құқыбы бар күә, айыптаушы, олардың заңды өкілдері, коргаушы, азаматтық жаупактер, жәбіренүші, жекеше айыптаушы, азаматтық талапкер, олардың заңды өкілдері және өкілдері.

Таралтар процестік құқыктарын тен иеленеді және олардың бірдей процестік міндеттері болады.

**Динара МҮҚАНОВА,
Кекшетау қалалық
мамандандырылған тергеу
сотының бас маманы-сот
отырысының хатшысы**

ПРОБАЦИЯ

«ҚАЙЫРЫМ ҚЫЛСАН,
ҚАЙЫРЫН КӨРЕСІН»

Қызылорда пробация есебіндегі сотталғандарға әлеуметтік-құқықтық көмек көрсетуде, олардың қогамға деген он қозқарасын қалыптастыру, кайта жасауды мүмкін қылымбыстың алдын алу мақсатында жергілікті атқарушы органдармен жүйелі жұмыстар жүргізіліп келеді. Бұған Сырдария-Нұрдария қогамдық бірлестігі Сырдария аудандық пробация есебіндегі он сотталғанға қайырымдылық әлеуметтік-құқықтық көмек көрсетті. Оларға бірінші кезекте қажетті азық-түліктер таратылып, мектеп жасындағы балаларына оку құралдары салынган сомеке берілді.

– Пробация қызметінің инспекторлары бізге әрдайым рухани жағынан колдау білдіріп отырады. Одан білек әлеуметтік, құқықтық, психологиялық, медициналық көмектер көрсетіледі. Бұған бізге Сырдария-Нұрдария қогамдық бірлестігінің колдауымен азық-түлік үлестіріп, балаларыма сабакқа қажетті құралдар салынған сомеке берді. Бұл жақсылық жансыма қуат бергендей болды, – деді есептегі сотталған.

– Пробация қызметі есебінде тұрған жағдайы төмен отбасыларға колымыздан келгенше қол ұшын беруге тырысамыз. Осылай көмек көрсету арқылы сотталғандарды қогамға арасында бейімдеу үшін әр түрлі қайырымдылық шараларын ұйымдастыратын боламыз, – деді аудандық пробация қызметінің аға инспекторы Асылжан Сакыбеков.

ДЕНСАУЛЫҚ

ВАКЦИНАНЫҢ ТӨРТІНШІ
КОМПОНЕНТИ
САЛЫНЫП ЖАТЫР

Қызылорда облысының түзеу мекемелерінде екпесалдың төртінші кезеңі жүргізілді. Екпесалдың алғашқы қүнінде ЗК-169/4 мекемесінде 62 сотталған вакцинаның төртінші компонентін алды.

– Алдымен №3 емхананың дәрігер-мамандарды сотталғандарға егу препараты туралы акпараттық түсінідірмек жұмысының жүргізіп, денсаулығын тексерген соң, сотталғандар сауалнама толтыры арқылы өздерінің екпеге білдірді.

Алғашқылардың бір болып вакцинаның төртінші компонентін ЗК-169/4 мекемесінде жазасын өтеп жатқан Болат есімді азамат алды. Ол өзінің осы мекемеде жазасын өтеп жүріп бұғанға дейін вакцинаның үш компонентін алғанын, енді төртіншісін алып тұрғанын айтты.

– Темір торда отырысмада, қогамда қайта белең ала бастаған қауіптің індегі таралуына аландаулымын. Денсаулық адамның бірінші байлығы.

Сол үшін өзіміншің және өзгелердің денсаулығына қауіп келтірмек мақсатында «Inactivated» вакцинасын салдырымын. Жаза мерзімінің аяқтауына тоғыз ауқыл қалды. Екпен өзім үшін отбасымның амандығы үшін алып отырмын. Бұған дейін салынған екпенін ешқандай жанама асөр байқалмады», – деді сотталған.

ҚАЖ департаментіндегі сотталғандарды медициналық қамтамасыз ету тобының санитар дәрігері Шаймбетова Меруергітін айтуышына, COVID-19-ға қарсы вакцина облыстағы түзеу мекемелеріндегі сотталғандардың көлісімімен салынады. Мекемеде сот үкімімен жаза отеуге жіберілген сотталғандардың арасында екпенін енді ғана бірінші компонентін алып жатқандар да бар. Ушинші екпені салдырыған соң 6 ай өткен сотталғандар төртінші компонентін салдырып жатыр. Қазіргі кезде, коронавирустық инфекциясының тіркелуі бойынша Қызылорда облысы жасыл аймакта түр. Дегенмен, сотталғандар тараудынан екпенің қарылықсыз салдырыып, өз денсаулығына жауапкершілікпен қарайтындар катары көптегін куантады.

**Дана ДОСТАНОВА,
Қызылорда облысы бойынша ҚАЖД**

ҚЫЗМЕТ

ТӨРТІП ПЕН ТАЛАП БІРДЕЙ

Тікен сымдардың арғы жағындағы экскурсияның мемлекеттік қызметкерлер ушін тәрбиелі магныны зор. Себебі, мекеме бағытының орынбасары, әділет капитаны Әмірбек Азamat Темірбекұлы экскурсияға келушілерді тергеу изоляторының арнағы контингенттер үсталатын аймағындағы шаруашылық боліміне калдырылған сотталғандар жататын жатакханамен таныстырып, камералярның аралатты, қылмыскерлердің жағдайтарымен таныстырып.

Алдымен жемқорлық қылымбысымен кодекстің 366, 367-баптары бойынша камиуда ұсталынып отыргандар да бар. Олар өздерініз секілді мемлекеттік қызметте болған азаматтар. Бұл азаматтар жазалау орындарына алғаш түсіп отыргандықтан оғэ қылымсыкерлерден өткізілген оқшашылын, болек камералярда үсталынады. Бірақ, тәртіп пен талап бәрінен бірдей катаң, – деді капитан А. Темірбекұлы.

Раушан НАРБЕК

БІТІМ

МЕДИАЦИЯНЫҢ ҚОЛДАНЫС
АЯСЫ КЕҢЕЙДІ

Медиация – тараптардың ерікті көлісімі бойынша жүзеге асырылатын және өзара қолайлы шешімге келуі мәсжатында медиатордың жәрдемдеусімен тараптар арасында дауды реттеу ресімі. Сонымен катар, тараптарға өзара тиімді көлісімге көл жеткізуге көмектесетін бейтарап тұлға – медиатордың комегімен жеке болмаса заңды тұлғалар арасында даударды реттеу процедурасы.

Сот процестері арызданушы екі тараптың бірнеше ауқытын алса, медиация процесі тараптардың бірнеше сағат ішінде тауластырып, шешім шығарады.

Қазіргі таңда сот өндірісінде медиация заңын қолдану арқылы аяқталаған істер саны құнсан артып келеді. Бұл азаматтардың медиацияга деген он қозқарасы мен ортада шешімге келуге дайын екендіктерін, құқықтың мәдениетті дамып келе жатқаныңдың көрсетеді. Мысал ретінде аудандық соттеп қаралған азаматтық іске шолу жасасақ. Тарап қоюшылар жауапкерден енбек ақыны экологиялық қосындыла-

рымен, материалдық және моральдық залалын, зейнетакы толемін өндіруді сұрады. Тараптар істін дайындық келіп, сот жауапкер талап қоюшыларға келтірген шығынды төлейтін тұралы медиатордың атқысымен медиативтік көлісімдің бекітіліді ұсынды. Соттың үйінде медиативтік көлісімдің жеке болмаса заңды аясы кенинде көттінен көттін сеніміз мол!

**Айгүл БОЛЫСБАЙ,
Шалқар аудандық сотының
кенесе бас маманы
АКТӨБЕ ОБЛЫСЫ**

ЖЫР ӘЛЕМІ

«ШІМДЕ ТЕРЕҢ БІР
МҰҢ БАР...»

өкінемін, – дейді, орда бұзар отыз жастағы азамат.

Сағынштан басады сары уайым, Сезімінді бұзыранған негілайдын, Ыштегі сыр, өлен боп ақтарылсын, Ақ қағазға түсіріп, шимайлайын. Ата-анам, алыстығы амансың ба? Амансың ба, ұл-қызыл, күнім, айым. Есепсін бе, ақ мандағы асыл жарым, Сағындым бірге осекен.

дос-жараным. Сағындым туган-түсы бауырымы, Баурайды жасыл-желек ауылымды. Темір торда отырып сағым сынды, Жете алмай өздерінен жанын мұншы.

Қылымсыма жасаған өкінемін. Жаратқаным пәндейді кешіре бил. Бостандыққа шықкан соң, енбек етіп, Барлығының мерейінді өсіремін.

Раушан НАРБЕК

1. Назар аударыныз, конкурс!

Караганды облысы Караганды каласынан өкімдігі Караганды каласында орнатылғатын Эліхан Бекейханға арналған ескерткіштерінің ен үздік жобасына ашық конкурсыңнан үткізу.

Конкурстың жобаның кұрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурсқа қатысуға Нұр-Сұлтан, Алматы, Караганды калаларының көркемдік-өндірістік шеберханалары, Қазақстан Республикасы басқа калалардан санды және жеке тұлғалар катысады алады.

Конкурстың күжаттардың электрондық нұсқасын өтмелдеңігі мекенжайдан:

100000, Караганды облысы, Караганды каласы, Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, 45 үй, «Караганды каласының Мәдениет, тілдерді дамыту, дene тәрбиесі және спорт болімі» ММ, Email: karkultura@mail.ru

Тегін алуға болады.

Конкурсқа қатысушы туралы конкурстың тапсырыс, жөлдемелден конверттерде Караганды облысы, Караганды каласы, Н.Назарбаев даңғ. 45 үй, «Караганды каласының Мәдениет, тілдерді дамыту, дene тәрбиесі және спорт болімі» ММ, мәжіліс заты.

Конкурстың тапсырысты берудін соңғы уақыты 2022 жылдың 25 қазаны 18.00 сағат.

Конкурстың тапсырыстың конверттерін ашу 2022 жылдың 27 қазаны сағ. 10.00 төмөндегі мекенжайда өткізіледі: Караганды облысы, Караганды каласы, 39а, «Караганды каласы өкімінің аппаратурасы» ММ, мәжіліс заты.

Ұсыныш берушілер конкурстың тапсырыстар бар конверттерді ашу кезінде қатысуларына болады.

Косымша акпаратты және анықтаманы мына телефондардан алуға болады:

8(7212) 421461, 785525

Караганды каласы өкімінің
«21» шілде 2022 жылғы
№39-о
өкімінің 2 косымшасына сәйкес

«Караганды каласында Эліхан Бекейханға ескерткіш» жобалық ұсыныстарды іріктеу бойынша ашық конкурстың Ережесі

Конкурстың каласынан өкімдігі өткізеді. Тікелей жобалық ұсыныстарды іріктеуді конкурстық комиссия жүзеге асырады. Конкурстың комиссияның жұмыс мерзімі – Караганды каласы өкімінен өткілген күннен бастап 2022 жылдың «—» сағат 18.00-ге дейін.

Конкурстың макаты – Эліхан Бекейханың қазақ халқының үлттық болмысын сактауга және тарихты жаңғыруға, үлттық сезімді тәрбиесіне көзтаптыруға, жергілікті көңіл көңілдік мәндердің анықтаманы мына телефондардан алуға болады.

Конкурсқа ұсынылған жобалар ансамбльдік үйлесімді шешіммен орныдалуға тиіс.

1. Конкурстың бағдарламасы

Ескерткіштердің жобасының іріктеу талаптары:
– жогары көркемдік деңгей, естетикалық мәнерлілік, идеялық мазмұндылық, көркемдік тұстағыстары мен ерекше бітімde болуы;
– мүсін алыстан көз тартып, жергілікті көңіл көңілдік (панorama) өзекті композицияның айналысынан; көркемдік;

2. Конкурстың жоба ұсыныстарының кұрамы және ұсынылатын материалдардың рәсімдеуге қойылатын талаптар

Конкурстың материалдардың ұсынылатын күжаттар:

Орналастыру сыйбысы M 1:2000
Бас жоспар M 1:500
Ескерткіштің макеті M 1:10
Ескерткіштің касбеті M 1:10

Ескерткіштің айналысадағы аумакты абаттандыру, Архитектурна көшесі бойынша тұтынынан орналастырудын жағдайы.

Ескерткіштің көркемдік шешімі мен көңіл көңілдік үйлесітірудың негізгі идеясы мен принциптерін баяндай отырып, №14 өлшемді

«TimesNewRoman» шрифтімен бірінші жоларалығымен басылған 2 беттен аспайтын мәтіннен тұратын, 2 дана қысқаша түсініктеме жаңа.

Ахуалдық сыйба, бас жоспар, ескерткіштің касбеті, ескерткіштің айналысадағы аумакты және Архитектурна көшесін Магнитогорск қошесінен бастап Майлар көшесінде дейнгі болігін абаттандыру бойынша 60x90 см планшеттерде және А3 форматындағы альбомда ұсынылады.

3. Конкурстың шарттары

1. Конкурсқа қатысуга мүддел занды және жеке тұлғалар, сөүлетшілер, мүсіншілер, жобалық институттар, шығармашылық студиялар шакырылады.

2. Конкурсқа қатысушылар бейнені тольқаша ушін Эліхан Бекейханың өмірбаянда мен ескерткіштің аукымдық құрылымы және физикалық олшемдерін сәйкестігін анықтау мақсатында ескерткіш орнатылатын жерін танысуы керек.

3. Ескерткіштің орналаскан жері: Караганды каласы, Магнитогорск көшесі, 19 (Жандармалық мәдениеттің алдындағы алан).

Ескерткіштің материалы – кола, тұттыры – гранит.

4. Авторлар конкурсы материалдарын «Караганды каласының мәдениет, тілдерді дамыту, дene тәрбиесі және спорт болімі» ММ-не 2022 жылдың «—» күні сағат 18.00 дейін табыс ету тиіс.

5. Комиссияның жауапында 1 орын алған жоба Караганды каласының аумағында жүзеге асырылады.

6. Орын алған жоба 750 000 (жеті жұз елу мың) тенге сомасында, 3 орын – 500 000 (бес жұз мың) тенге сомасында.

7. Конкурсте жобалардың алты таңбалы сандармен белгіленген ұранмен ұсынылады. Ұран байқауға ұсынылған жоба материалдарының, сондай-ақ, ұран конверттің он жақ бұрышынан жазылады (білтігі 1 см). Жобаға косымша желімделген ұрандық конвертте автордың аты-жөні, тегі көрсетілген ақпараттың парапа түркеледі.

Конкурсте шарттарыңың қоректенеши көрсетілгенде.

Бағдарлама және байқау шарттары бойынша мына мекенжайға хабарластыздар: 100000, Караганды облысы, Караганды каласы, Нұрсұлтан Назарбаев даңғылы, 45 үй, «Караганды каласының Мәдениет, тілдерді дамыту, дene тәрбиесі және спорт болімі» ММ, тел. 8(7212) 421461, 785525.

4. Конкурстың шарттары

Караганды облысы Караганды каласының өкімдігі Қараганды каласында орнатылатын Акселеу Сейдімбеккін арналған ескерткіштің ен үздік жобасына ашық конкурсыңнан өткізілтіннен хабарлайды.

Конкурсқа қатысуга тұралы конкурстың тапсырыс, жөлдемелден конвертте Караганды облысы, Караганды каласы, Н.Назарбаев даңғ. 45 үй, «Караганды каласының Мәдениет, тілдерді дамыту, дene тәрбиесі және спорт болімі» ММ, тел. 8(7212) 421461, 785525.

5. Конкурстың шарттары

Караганды облысы Караганды каласының өкімдігі Қараганды каласында орнатылатын Акселеу Сейдімбеккін арналған ескерткіштің ен үздік жобасына ашық конкурсыңнан өткізілтіннен хабарлайды.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

Конкурстік шобаның құрамы және басқа шарттары конкурстың күжаттарда көрсетілген.

(Соңы. Басы өткен сандар)

Дереве қонақ үй иесінен жауап алу кәжет деп шешті. Қонақ үй мен иесінің үйінің арасы аса қашық емес екен. Ханың ордастындық сәні мен салтана ты астасқан екі қабаттың котедждін консырауын басты. Иштен абалап үрген иттердің дауысы естілді. Дауысының зорлығына қарағанда дене тұрқы үлкен төбет, кемінде неміс овчаркасы сияқты.

Камерадан көріп тұрған болуы көрек, есікті үй иесінің өзі ашты. Зәулім үйдің ауласы, іші аса меммендік пен тәкапшарлықтың нышанаудың екен. Үй иесі Сұлтанбек жайғасының дегендегі билгары креслоны нұскады.

— Айып етпеніз, жұмыс солай. Сізге қояр сұрагым бар, — деді тергеуші.

— Ез, коя беріңіз.

— Сіз нешінің размерлі туфли киоши едіңіз.

Сұраптың беташары осылай басталғанына тіксініп қалған қонақ үй иесі:

— Мұның саган катысы канша? — деді төтесінен. Сосын алдында тергеуші отырганы, жауап беру көрек екенин сезген ол, дереве түсін өзгертіп: Қырық екінші, — деді Сұлтанбек аң-таң күй.

— Сіздің есігіндін алдындағы кокыс жәшігінен осы туфлиді тауып алдык. Бұл сіздің туфлиңіз емес пе?, — деген тергеуші цеплофонға салынған қоңыр, былгары туфлиді көрсетті.

— Мениң он шакты туфлім бар. Кайсібір есте қалар дейсін. Оның үстінде бұл арнайы жасақтап туфли емес, бутика емін-еркін сатылып жатыр. Бұл кез келген адамдік болуы мүмкін.

— Солай шыгар, бірақ қылмыскер адам өлтірғен күні осы туфлиді қонақ үйдің сіздің үйнізеге дейн күп келген.

Бұл жауапқа Сұлтанбек мырс етіп күлді.

— Соңда маган клиентімді өлтіріп, жайбаракат туфлидімді үйімнің алдындағы кокы жәшігінә тастан кеттіңіз деғін келіп тұр ма? Бұл мениң бизнесімді көре алмағандардың ісі болуы мүмкін деп ойламаңысыз ба?

— Эрніне, бәрі мүмкін гой. Мен тек осы туфлидің сізге тиесілі, тиесілі емес екенин анықтағым келді. Сот-трасологиялық саралтама қорытнадысы бойынша осы туфлидің табан іздері мәйттін мәйкесіндегі қалған. Эрі туфлидің тұмсығына жұқкан қан жәбірленушінің екенин анықталип отыр.

— Дұрыстап көрнейніш, — деді қонақ үй иесінің өзінің құнас ісінің сенімділікпен. — Иә, осындағы туфли менде бар. Бірақ ол қонақүді. Мен оны көбіне құрметті қонақтардың карсы алған кездес киемін. Оқига болған күні мен қонақ үйге барғаным жок.

— Түсінікті. Демек, қонақ үйдегі сіздің дәл осындағы туфлиңізді барып коруге болады гой.

— Иә, кәзір жұмысқа бірге барайық, — деді Сұлтанбек. Тергеуші көлігінде отырып, ақ түсті «Тайота Ленд Крузердің» соңынан ілесті. Таң каларлығы, бастықтың болмасындағы қоңыр туфли жок болып шыкты. Бұл тергеушінә жағын емес, қонақ үй иесін дәл ойлантып тастанды.

«Жәбірленушінің шекіспін қалған Санаттың күдікті дейік. Бірақ оның қонақ үй иесінің катысы канша? Әлде, есен айырыспаған бір гән бар ма? Адам өлтіріп, бәлениң бәрін неге Сұлтанбекке жапқызы келді? Құзетші бір жайтын жасақырыдь ма? Кешкі сагат он бірден сон ешкім қонақ үйге кіріп, шыккан жок» дегенін отірік болғаны гой.

Тергеушінің алдындағы үстелдін жағында отырган құзетші өзін бүркіт шүйліккен қояндағы сезінді. Қайта-қайта жауапқа тарта бергенінде жақтанса созылған шауып бара жатқандың сезіді.

— Сіз сағат кешкі 23.00-ден кейін қонақүдін ешкім сиркта шылқады деп айттыңыз. Ал қылмыскер тұнде мына туфлидің күп, емін-еркін сиркта шығып, көшө көзін жүрген. Сіз бұған не дайсіз?

— Не дай!... Олай болуы мүмкін емес.

— Неге мүмкін емес. Дәл осы туф-

лидін тұмсығына жұқкан кан жәбірленишінің болып шыкты. Оның үстінде, бұл туфли қонақ үй иесінің туфли екен анықталып отыр.

— Менде бастықтың кабинетінің кілті жок. Болған да емес. Кабинетінің есігін өзі ашып, өзі жауап жүреді.

— Солай шыгар. Бірақ қылмыскер кылмыс жасалған түні осы туфлидің кіп сыртқа шықкан. Сенен басқа ешкім сиркта есікті аша алмайды. Сен бізден қылмысқердің жасырып отырысын, — деді тергеуші.

— Демек, сен қылмысқердің сыйбайласы болып шыктын!

Мұндайды құтпесе керек, күзетші абыржып, маңдайы тершіді. Өзін

қылмысқердің қонақ үйге еркін кіріп, адам өлтіріп, құтылып кетуіне көмектесіз.

— Ешкімге көмектескенім жок, — деп ашуға ерік берді келіншек.

— Көмектескенде қандай! Қүзетшінің үйкіткаптып, қылмысқердің сыйбайласы екенінің анықталып отыр. Өз еркінізben мойындасанызы, жазаңыз женілдейді. Әйтпесе, сіз де үзак жыл темір торға камаласыз! — деге есекрті тергеуші Айбар.

— Ешкімге көмектескеміл келген жок, — деп айай салып орнынан атып тұрды келіншек. — Түсінесіз бе, мені мәжбүрледі.

— Кім? Не ушін мәжбүрледі?

Келіншек орнына сылқ етіп отыра

шып кеттім. Санаттың жоспары бойынша бір күні қожайынмен жатқанда ебін тауып, кабинетінің кілтінің көшірмесін жасасып алдым. Мен «Оны өлтіре көрме, жазалаудың да басқа жолы бар гой» дедім. Сойтіп, ол қонақ үйге келгендеге есік досы кездесіп, оны есі ауғанша ішкізді. Өзі катты масая қойған жок. Сосын тұнде мен жасатқан кілтпен қожайынның кабинетінің кіріп, туфлииң алды. Сейфтерің ақшаны бірден алмады, бұл күдік келітер еді. Сойтіп, Санат слу жығанын қылқындырып өлтірді де, бар кінені қожайынга жабу үшін оның туфлииң кіріп, кокыс жәшігіне тастанды, — деген келіншек жыламсырап, бетін басты.

Екі айдан соң сот етті. Тәжірибесінен қорғашы Санаттың кінәсін екенін дәлелдейтін айғак таба алмай, айсында жасалған адам өлімі ретіндеге, отбасы жағдайы мен бұрын сотталған маганының ескеріп, жазасын женілдедіңдерінде құяған. Испен мұкият таңысан судья прокурор сұраған мерзімнің екі жылын қысқартып, құдіктін тогызы жыл бас бостандағынан айырды. Сотқа қатысқан туystар мен күзгелерлер сиркта шықкан дарапы күлкіні тағы естілді. Жүргөт зырк ете калды. «Кінәсіз адамды темір торға камап қойған жоқпы ба?» деген саудал арқасын камышыдай осын етті. Ертенніде қалалық полиция департаментінің бастығы, полковник Ералы құлімсіреп карсы алды.

— Жарайың! Сенің көлышіңан келетінін біліп едім. Қылмысқердің қыска үақытта тауып, тұтқындағын, — деген көлыш кысты.

— Басеке, ракмет! Бірақ... Тың асыйыстың қасап жібірген жоқпы ба деген көркем.

— Түсінбейді...

— Жәбірленуші Серікбай қайтыс болғанда телефонына қылмысқердің қүлкісі жасылып қалып еді. Мен кеше сот гимаратынан шықкан соң соны тағы естідім. Нагыз қылмысқер бостандықта жүр деп ойлаймын.

Бастығының түрі бұзылып кетті.

— Сен не деп тұрсың?! Жұмыстан шаршагансын ба? Бұйрық шығарып, саган демалыс берейн. Ол іс жабылды. Оған басында қатырмада! Әлі ашылмаган талай қылымы бар.

— Басеке, нағыз қылмысқердің ұстайлымынан сенімдімін. Рұқсат етсөніз, үйнен жасырын камера қоялық, — деді Айбар бетінен кайтпай. Полиция полковнигі қырықысын-ау дегендегі басын шайқап, келісімін берді. Прокурордан санкция алып, қылмысқердің үйнен жасырын бейнекамера орнатқан. Бейнетаспата ер адам мен келіншек құшқастасып отырганы, әңгімес анықтың түсін екен.

— Серікбайдың шаруасын реттедік. Енді бізге ешкім кедері келтіре алмайды, — деге қылмысқер дарақыланда күлді.

— Ақымақ жігіт тогыз жыл тұрмениң ауасын жұтатын болды!

— Оны өлтірмей-ақ коймадын ба?

— Өй, ол шіркіт ұмыт! Қолынан түк келмейді. Жер басып жүргенше, жер астында жатканы жақсы.

— Санаттың түрмеге жапты. Мен де соттағынан шығар, — деді Альбина көрккандай, ер адамға жабыса түсіп.

— Сен қорықпа! Санат сені мәжбүрледі деп айттың. Саган ешнәрсе де болмайды, — деді қылмысқер.

— Шелтле барып саяхаттаймыз деп едіні.

— Сәл шыда, жаңым! Әлі екеуіміз Еуропаның асем калаларын аралап, саяхаттайтын боламыз.

Бейнекәзба арада екі күн откен соң сотқа жолданған. Қоң ұзаамай кайта сот етіп, Альбина мен қылмысқер тұнжырап отырды. Санат ақталаип, екеуі темір торға камалды.

— Бауырында не үшін өлтірді? — деп сұрады тергеуші.

— Ақшасы... Дүние-байлық... Шешеміз бір болғанымен, әкеміз болек еді. Мен әкемнен қалған байлықпен болілікін келмеді, — деді Дармен тістерінен.

— Бауырына дуниенде біліп бергенде, бауырын – тірі, сен бостандықтағы болар едін. Енді дүние-мұлқін тәркіліп, мемлекетке отетін болады.

— Мейлі, маган бересеке күнінде шылдықтағынан, оның туфлииң кокыс жәшігіне емес, кабинетіне калдырып кетер едім.

— Сен өйтіп, алдаусыратпа! Сендей ақылшойтісіндердің талайын көрғенбіз. Одан да қылмысқынан майында. Сенің бүркін сотталмағаның, отбасын бар екени, жақындаған балаң дүниеге келген есекріліп, жаза мерзімі қысқарады. Сен соны ойла!

— Мен ешкімді өлтіргем жок. Егер кісі өлтірсем, оның туфлииң кокыс жәшігіне емес, кабинетіне калдырып кетер едім.

— Сен ойтіп, алдаусыратпа! Сендей ақылшойтісіндердің талайын көрғенбіз. Одан да қылмысқынан майында. Сенің бүркін сотталмағаның, отбасын бар екени, жақындаған балаң дүниеге келген есекріліп, жаза мерзімі қысқарады. Сен соны ойла!

— Бекер... бекер... деді тергеуші шылдымын будақтаптып, құдіктіге карай үрледі. Мейлі, айғактын бәрі сенің қылмысқынан жасағаныңды дәлелдеуге жеткілікті. Бейнекамера сенің жағында жаға ұстасып қалғаның түсіп калған. Оның үстінен Альбинаның айтқандарын ездің майында. Оның өзінде Альбинаның айтқандарын ездің майында жеткілікті, — деді Айбар.

Газеттің терімі мен бет қаттау жұмыстары «ЗАң» Медиа-корпорация» ЖШС компьютерлік орталығында жасалады. Адматы облысы, Іле ауданы, Отеген батыра ауылы, Сейфулдин көшесі, 2-б, «Принт плюс» ЖШС а